

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1119

B.A./B.Sc. 3rd Semester

POLITICAL SCIENCE

(Indian Constitution)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :- Attempt any **ONE** question each from Section A, B, C and D. Each question is of 20 marks (Total 80 marks) and must be of 1000 words. Attempt **ALL** questions from Section E. Each question is of 2 marks (Total 20 marks) and must be of minimum 50 words.

SECTION—A

1. "The Constitution of a country seeks to establish its fundamentals or basic or apex organs of government and administration, describe their structure, composition, powers and principal functions, define the inter-relationship of these organs with one another, and regulate their relationship with the people, more particularly, the political relationship." Discuss the statement in relation to the making of India's Constitution.

OR

2. Discuss the Preamble of Indian Constitution.

SECTION—B

1. Discuss various Writs of Indian Constitution.

OR

2. Discuss fundamental duties mentioned in Indian Constitution.

SECTION—C

1. Discuss the composition of Indian Supreme Court. Critically highlight the role played by the apex court in bringing reforms in Indian Society.

OR

2. Critically discuss the position of Indian President.

SECTION—D

1. Critically discuss the role and powers of Chief Minister in India's Political System.

OR

2. Discuss the Governor's position in non-discretionary area.

SECTION—E

1. Equality before Law.
2. Concurrent List.
3. Socialistic Approach of Indian Preamble.
4. Right to Religion.
5. Composition of State Legislature.

6. Election of President.
7. Deputy Speaker.
8. Appointment of Governor.
9. Quasi-Federal System.
10. Writ of Habeas Corpus.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹਨ (ਕੁਲ 80 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 1000 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਭਾਗ ਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ (ਕੁਲ 20 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ।

ਭਾਗ--ਓ

1. ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਪਣੇ ਮੂਲਭੂਤ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਬਣਤਰ, ਰਚਨਾ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਬੰਧ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

2. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ--ਅ

1. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

2. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਫਰਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ--ੲ

1. ਭਾਰਤੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

2. ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ--ਸ

1. ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤਾਂ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

2. ਗ਼ੈਰ-ਇਖਤਿਆਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ--ਹ

1. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਾਨਤਾ
2. ਸਮਵਰਤੀ ਸੂਚੀ
3. ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਾ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ

4. ਧਰਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
5. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ
6. ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ
7. ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ
8. ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ
9. ਅਰਧ-ਸੰਘੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
10. ਹੈਬਸ ਕਾਰਪਸ (Habeas Corpus) ਦੇ ਲੇਖ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਕ, ਖ, ਗ ਤਥਾ ਘ ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਮੈਂ ਸੇ ਕੋਓਂ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 20 ਅੰਕ ਹੈ (ਕੁਲ 80 ਅੰਕ) ਤਥਾ ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ 1000 ਸ਼ਬਦੋ ਮੈਂ ਦੋ। ਭਾਗ ਙ ਕੇ ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 2 ਅੰਕ ਹੈ (ਕੁਲ 20 ਅੰਕ) ਤਥਾ ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ ਕਮ ਸੇ ਕਮ 50 ਸ਼ਬਦੋ ਮੈਂ ਦੇਂ।

ਭਾਗ—ਕ

1. “ਕਿਸੀ ਦੇਸ਼ ਕਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਪਨੇ ਮੂਲਭੂਤ ਸਿਧਾਂਤ ਯਾ ਸਰਕਾਰ ਯਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਯਾ ਸ਼ੀਰ੍ਸ਼ ਅੰਗ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੈ, ਉਸਕੀ ਸੰਰਚਨਾ, ਰਚਨਾ, ਸ਼ਕਿਤੀਓਂ ਔਰ ਪ੍ਰਮੁਖ ਕਾਰੀਓਂ ਕਾ ਵਰ੍ਣਨ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਇਨ ਅੰਗੋਂ ਕੇ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਸਾਥ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਔਰ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਉਨਕੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕੋ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਸੇ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਬੰਧ।” ਭਾਰਤ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਬਿਆਨ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ।

ਅਥਵਾ

2. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੇ ਵਿਭਿੰਨ ਲੇਖੋਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ।

ਅਥਵਾ

2. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੈਂ ਵਰ੍ਣਿਤ ਮੌਲਿਕ ਕਰ੍ਤਵੀਓਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ।

ਭਾਗ—ਗ

1. ਭਾਰਤੀ ਸਰ੍ਵੋਚ੍ਚ ਨ੍ਯਾਯਾਲਯ ਕੀ ਸੰਰਚਨਾ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਮੈਂ ਸੁਧਾਰ ਲਾਨੇ ਮੈਂ ਸ਼ੀਰ੍ਸ਼ ਨ੍ਯਾਯਾਲਯ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਓਂ ਗਓਂ ਭੂਮਿਕਾ ਕੋ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਸੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋਂ।

ਅਥਵਾ

2. ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰਪਤਿ ਕੀ ਸਥਿਤਿ ਪਰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ।

ਭਾਗ—ਘ

1. ਭਾਰਤ ਕੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵ੍ਯਵਸਥਾ ਮੈਂ ਮੁਖ੍ਯਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਔਰ ਸ਼ਕਿਤੀਓਂ ਪਰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ।

ਅਥਵਾ

2. ਗੈਰ-ਵਿਵੇਕਪੂਰ੍ਣ ਕ੍ਸੇਤ੍ਰ ਮੈਂ ਰਾਜ੍ਯਪਾਲ ਕੀ ਸਥਿਤਿ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ।

ਭਾਗ—ਙ

1. ਕਾਨੂਨ ਕੇ ਸਮਕ੍ਸ਼ ਸਮਾਨਤਾ
2. ਸਮਵਰ੍ਤੀ ਸੂਚੀ
3. ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਕਾ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਕੋਣ

4. धर्म का अधिकार
5. राज्य विधानमंडल की संरचना
6. राष्ट्रपति का चुनाव
7. उप-सभापति
8. गवर्नर की नियुक्ति
9. अर्ध-संघीय प्रणाली
10. हेबस कॉर्पस (Habeas Corpus) के लेख।

<http://www.gnduonline.com>

Whatsapp @ 9300930012

Your old paper & get 10/-

पुराने पेपर्स भेजे और 10 रुपये पायें,

Paytm or Google Pay से